

Realita končících kojeneckých ústavů? Místo vážně nemocných batolat převažují předškoláci

22.5.2024 - | Kancelář veřejného ochránce práv

V lednu 2025 začne v Česku platit zákaz umísťování dětí do věku 3 let do jakýchkoliv ústavů. V těchto dnech mají poslanci navíc potvrdit, zda kojenecké ústavy definitivně skončí. Budou rozhodovat o novele zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Zároveň se jedná o zákazu umísťování dětí do 7 let věku do ústavních zařízení, a to s účinností od roku 2028.

„Zrušení kojeneckých ústavů vítáme. Žádné děti, natož ty nejmenší, nepatří do ústavů. Navíc kojenecké ústavy neslouží účelu, pro který byly zřízeny. Prostředí těchto ústavů pro ně není přizpůsobené. Přestože v nich pracuje spousta pečujících tet, malé děti potřebují pro svůj zdravý vývoj ideálně někoho jenom pro sebe,“ uvedl zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorma a připomněl: *„Jsme jednou z posledních zemí Evropské unie, která ještě kojenecké ústavy má.“*

Zaměstnanci Kanceláře ombudsmana v kontextu chystaných změn navštívili od listopadu 2023 do března letošního roku 5 kojeneckých ústavů se 170 dětmi. K 31. březnu 2023 žilo v kojeneckých ústavech v Česku podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí celkem 410 dětí. Právníci Kanceláře ombudsmana navštívili menší i velká zařízení od různých zřizovatelů napříč Českem. Zjistili, že v navštívených kojeneckých ústavech tvořily dvě třetiny děti starší tří let, ačkoliv jsou kojenecké ústavy určeny především pro nejmenší děti. Děti, jejichž zdravotní stav vyžaduje lůžkovou zdravotní péči, byly ve výrazné menšině, přestože jsou kojenecké ústavy zdravotnická zařízení. Převažovaly děti umístěné společně se svými sourozenci a romské děti. Další zjištění jsou uvedena v souhrnné zprávě z návštěv.

Pouze zrušit kojenecké ústavy nestačí. *„Většina navštívených kojeneckých ústavů měla pouze hrubou představu, v jaký druh služby se změní po 1. lednu 2025. Navzdory tomu nadále přijímají další děti. Velmi znepokojivým zjištěním je, že u řady umístěných dětí dosud není zřejmé, kdo jim v případě zrušení kojeneckých ústavů zajistí péči,“* přiblížil zjištění z návštěv kojeneckých ústavů Schorma a doplnil apel: *„Přípravenost celého systému na nadcházející změny právní úpravy se jeví jako velmi nízká. To je alarmující a vyžaduje to urgentní opatření ze strany odpovědných rezortů.“*

Ombudsman proto v souhrnné zprávě z návštěv směřoval doporučení Ministerstvu zdravotnictví, Ministerstvu práce a sociálních věcí a zřizovatelům. MPSV by mělo co nejrychleji předložit vládě komplexní změnu systému péče o ohrožené děti. Dále je potřeba podporovat zvýšení počtu pěstounů. A v neposlední řadě je nezbytné zajistit, aby rodiny s dětmi s postižením měly dostatek podpůrných sociálních a zdravotních služeb. Ty umožní, aby děti vyrůstaly v rodinném prostředí.

„Řešení nebude jednoduché, ale je naší povinností podpořit, aby děti mohly vyrůstat v rodině. A když to nejde, tak jim alespoň zajistit život, který bude co nejvíce odpovídat rodinnému prostředí,“ uzavřel Schorma.

https://www.ochrance.cz/aktualne/realita_koncicich_kojeneckych_ustavu_misto_vazne_nemocnych_batolat_prevazuji_predskolaci